

hvorom her er Spørgsmaal; men jeg udtalte tillige, at det var min Overbeviisning, at det Stof, hvorom her er Tale, ikke er forarbejdet i dette Dieblik saaledes, som det bør være (Hør!), for at man kan tage en moden Bestemmelse derom. Jeg kan meget vel tænke mig, at der kan fæe hensigtsmæssige Forandringer, at der kan indrømmes en større Frihed i Henseende til den Gjenstand, hvorom her er Tale. Jeg finder ogsaa, at de nuværende Forhold ere meget lidet passende, naar man stiger op til de høiere Grader af Officiersclassen; men jeg kan paa den anden Side ikke være blind for, at disse Forhold stille sig anderledes paa de lavere Graders Standpunkt, og at der da, naar man seer Sagen fra den militaire Bestyrelses Side, kan være overveieende Grunde tilstede for, at den Frihed, som der kan være Anledning til at indrømme paa høiere Stadier, ikke bør finde Sted paa lavere. Men, hvorledes er det muligt for Rigsdagen eller for det høitærede Thing i dette Dieblik at gaae ind paa en saadan grundig Drøftelse af det, hvorom her handles? Jeg er saa overbevist om, at der i denne Henseende er et stort Savn, at jeg, idet jeg maa respectere de Jøleiser, der støtte denne Lov, ikke fra Forstandens Side kan overbevise mig om Andet, end at det vilde være en umoden Lov, dersom den vandt Legislaturens Bifald saaledes, som den her foreligger. Foruden hvad der af en æret Landstingsmand (Klerkegaard) tidligere er udtalt, idet han har seet Forholdet fra et høiere Standpunkt, fra det politiske Standpunkt med Hensyn til Forholdet til Statsmagterne, har jeg her atter tilladt mig at fremkalde for det høitærede Things Tanke den Bemærkning, som jeg ved Sagens 2den Behandling tillod mig at gjøre — den er reent praktisk greben ud af Livet og gaaer ud fra den Forudsætning, hvorpaa Lovgivningsværket bør hvile — om det ufuldkomne Arbejde, som der i dette Dieblik er Tale om at sanctionere her i Landstinget, og jeg kan ikke andet end paa ny anbefale denne reent praktiske Synsmaade til det høitærede Things Overveieelse. Med disse Bemærkninger henholder jeg mig loyrligt ganske til, hvad jeg under Sagens 2den Behandling udtalte.

Orsted: Nægtet jeg under Sagens foregaaende Behandlinger ubforligen har udtalt mig angaaende denne og erklæret det for min Mening, at man burde stemme imod denne Lov, troer jeg dog nu, da saa lang Tid er hengaaet, siden disse Behandlinger foregik, at burde forteligen gjentage mine Grunde derfor. Det er klart af hvad jeg forhen har ytret om Sagen, at jeg ingenlunde har Forkjærlighed for de Bestemmelser, som fortiden ere gjældende angaaende Officerers og andre militaire Embedsmænds Egteskab, men at jeg tværtimod troer, at der kan behøves betydelige Forandringer i dem. Imidlertid troer jeg dog paa den anden Side, at det er urigtigt, ganske at afstrahere fra de militaire Forhold og betragte Sagen blot efter almindelige Grundsaetninger, og jeg maa i Henshold til, hvad der nylig af en anden æret Taler blev ytret, antage, at Sagen vilde behøve en langt nøagtigere og modnere Overveieelse, førend den egnede sig til at fremkomme som et Forslag fra Things Side. Men jeg maa dog endnu gjentage det, som er en ganske afgjørende Hovedbetragtning for mig til at stemme imod Loven, nemlig, at der her ikke er Spørgsmaal om en Lov for Kongeriget Danmark alene, men at der er Spørgsmaal om en Lov for det danske Monarchie (Hør!); det laader sig ikke tænke, at der skulde gives en Lov, der skulde være gjældende for de i Danmark garnisonerende Officerer, som ikke tillige skulde være gjældende for dem, der garnisonere i de øvrige Statsdele, og det vilde være aldeles urigtigt, i dette Dieblik at give Love, som enten ikke tillige fattes igjennem i de øvrige Statsdele, eller, hvis de og dertil bleve udstrakte, dog maae betragtes som et Misbrug, man gjorde af den dieblifikke Stilling til at sætte Noget igjennem, hvortil der behøves ligesaa vel Samtykke fra de øvrige Statsdeles Side, eller fra deres Repræsentanters Side, som fra den danske Repræsentation. Det er vel blevet bemærket, at de danske Love have gjældt i Hertugdømmerne med Hensyn til Militaire; det er vistnok sandt, og det i meget stort Omfang; men disse Love vare komne fra den sælles Landsherre, der havde fuldstændig lovgivende Magt for alle disse Statsdele; nu derimod er der Spørgsmaal om en Lov, der aldeles ikke